

ชื่องานวิจัย	ความตระหนักและการเตรียมพร้อมรองรับการสูญเสียวัฒนธรรมท้องถิ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
คณะผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุสรณ์ สุนทรพงศ์ และ นายเชษฐา โพธิ์ประทับ
หน่วยงาน	คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หน่วยงานให้ทุนวิจัย	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2542-2543)

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1. ศึกษาความตระหนักถึงการสูญเสียวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2. การเตรียมความพร้อมและการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นให้ดำรงอยู่ตลอดไปและ 3. ความต้องการและปัญหาการเตรียมความพร้อมที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนที่มีการสอนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสุ่มแบบมีชั้นตอน ได้จำนวน 38 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ครูผู้สอน และ 3) นักเรียน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง เพื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และสัมภาษณ์กลุ่ม และดำเนินการสังเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางที่กำหนด ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวนโยบายการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสู่กระบวนการเรียนการสอน

1.1 นโยบายโดยภาพรวม

- 1) ส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นในการเรียนการสอนและประยุกต์ให้เข้ากับการศึกษาพื้นฐานและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
- 2) ร่วมอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ประเพณีท้องถิ่น สนับสนุนกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมที่ดำรง
- 3) ส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ให้นักเรียนได้สืบค้นจากชุมชน

1.2 นโยบายสำหรับหลักสูตร

- 1) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีบทบาทและมีส่วนสนับสนุนเพื่อสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2) มุ่งเน้นให้จัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของแต่ละโรงเรียนในชุมชน
- 3) สร้างมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโดยเน้นหลักสูตรท้องถิ่น
- 4) จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรขั้นพื้นฐาน

1.3 นโยบายเกี่ยวกับครูผู้สอน

- 1) สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการวัฒนธรรมท้องถิ่น
- 2) สนับสนุนให้ครูผู้สอนสืบค้นวัฒนธรรมท้องถิ่น และนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

2. กระบวนการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาสู่การเรียนการสอน

1) การจัดหลักสูตร หรือปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2) การเตรียมพร้อมของโรงเรียนในการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3) การดำเนินการนำวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3. ความตระหนักถึงการสูญเสียวัฒนธรรมท้องถิ่น

1) การรุกรานของวัฒนธรรมใหม่ สื่อมวลชน เป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนขาดความตระหนัก หลงลืมวัฒนธรรมท้องถิ่น และมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป สื่อมวลชนนำเสนอรายการที่เป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นน้อยมาก

2) การรักษาและหวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่น นักเรียนบางกลุ่มมีความรักและหวงแหนวัฒนธรรมท้องถิ่นมาก ครูผู้สอนมีความพยายามที่จะถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้เห็นถึงคุณค่าและคุณประโยชน์ของวัฒนธรรมท้องถิ่น

3) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง พฤติกรรมของนักเรียนในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางด้านการแต่งกาย การพูดจา การแสดงความเคารพผู้ใหญ่ รวมทั้งการแสดงออกต่อเพื่อน ๆ

4) การถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น นักเรียนบางคนได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากครอบครัวหรือชุมชน และสามารถนำมาถ่ายทอดให้เพื่อน หรือสมาชิกในกลุ่ม ชุมชนได้

5) การมีส่วนร่วมในการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น ครูผู้สอนมีส่วนการสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักเรียนเป็นเพียงผิวเผิน

6) การยอมรับวัฒนธรรมใหม่ นักเรียนยอมรับวัฒนธรรมใหม่ สนใจและยอมรับเพราะต้องการให้ทันสมัยเหมือนกับเพื่อน ๆ เป็นเพียงการทดลองหรือเลียนแบบให้รู้ ไม่มั่นคงถาวร

4. การเตรียมความพร้อมในการรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น

1) การส่งเสริมการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น โรงเรียนมีความพร้อมที่จะสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นทั้งในโรงเรียน และในชุมชน

2) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมท้องถิ่น การจัดแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน นักเรียนให้ความสนใจ มีการศึกษาติดตาม และนำไปสู่การเผยแพร่

3) การอนุรักษ์และธำรงรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น นักเรียนสนใจและเข้าร่วมกิจกรรม งานประเพณีท้องถิ่น สามารถทำกิจกรรมและถ่ายทอดได้ และมีการจัดตั้งชมรมหรือชุมนุมทางด้าน วัฒนธรรมท้องถิ่น

4) ด้านการสร้างเครือข่ายวัฒนธรรมท้องถิ่น ไม่มีการสร้างเครือข่าย หรือองค์กรวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมกัน

5. ความต้องการและปัญหาด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

1) นโยบายการศึกษา ควรเน้นการยึดถือวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหลักสำคัญในการจัดการเรียนการสอน การศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่นควรเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาล และต่อเนื่องกันไปจนจบ การศึกษาภาคพื้นฐาน

2) หน่วยงานที่รับผิดชอบ สภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนผ่านหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ

3) ด้านงบประมาณ สนับสนุนงบประมาณในการจัดภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอนในโรงเรียนให้เพิ่มมากขึ้น และเพื่อจัดโครงการทางด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น

4) ด้านความพร้อมของครูผู้สอน ครูยังขาดความพร้อมในการจัดทำหลักสูตรและความรู้ความสามารถในวัฒนธรรมท้องถิ่น

5) ด้านหลักสูตร ยังไม่สามารถกำหนดให้เป็นหลักสูตรท้องถิ่นได้ จะมีบางรายวิชาเท่านั้นที่สามารถนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน

6) ด้านนักเรียน ให้ความสำคัญน้อยกว่าวิชาสามัญ มีการเลียนแบบวัฒนธรรมใหม่ นักเรียนยังขาดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

7) ผู้ปกครอง ขาดการถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่นหรือให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง

**Research Title : The Awareness and Preparation before Local De-culturation of
Secondary School's Students in the Northeast**

**Researchers : Assistant Professor Anusorn Sunthornpong ,
Mr. Cheaztha Bhoprathab**

Institute : Faculty of Public Health Khon Kaen University

Funding Agency : The National Culture Commission 1999-2000

Abstract

This research was qualitative research, the objectives were ; 1) study of the awareness local decultured in secondary schools' students in the Northeast, 2) the preparation and conserve local cultured, and 3) needs and problems of preparation local cultured in secondary school.

The sample were 38 secondary school in the Northeast by multistage sampling, the respondents were interviewed ; 1) school directors, 2) teachers, and 3) students. The tools collected data was structure interview for indepth interview and focus groups. The synthesis data by researchers. The research finding :

1. The educational policy for setting local culture in learning process

1) The policy overall ; (1) to encourage the setting and applied local culture in basic education and environmental changes, (2) to conservation local culture tradition and support culture activities, and (3) to encourage the local culture for students investigated in community.

2) The policy for curriculum; (1) the local curriculum development by community supporting and participation, (2) the purpose to created the local curriculum in community school, (3) created criteria and standard for education assurance by local curriculum, and (4) determined the basic curriculum committee in school.

3) the policy for teacher; (1) to encourage the teachers integrated local culture all subjects in curriculum, and (2) to encourage the teachers investigated local culture and integrated for learning process.

2. The setting local culture in learning process ; 1) created or approved for appropriate curriculum by local culture, 2) prepared learning and teaching in the school for local curriculum, and 3) operational local culture in learning process.

3. The awareness local decultured;

- 1) the new culture; the media was importance factor impulse the unawareness, forgetful local culture and behavioral change, the media not presentable the local culture,
- 2) to preserve and possessive; some students had preserve and possessive local culture, the teacher tried to transfer local culture that the culture value and beneficial of local culture,
- 3) behavioral change; students change behavior; dress, speech, respect, and activities with friends
- 4) culture transfer; some students received local culture from household or community and transfer to their friends or groups assembly,
- 5) the participation to preserve; the teacher had the support students who had participated in household and community, the students participation in local culture superficially,
- 6) to concede the new culture; the student concede the new culture because they wanted to known modern fashion like their friends, try to practical for knowledge but uncertain.

4. The preparation for preserve local culture;

- 1) to promoted activities; the school prepared everything for promoted local culture activities.
- 2) distribute and public relation; the students show local culture activities in school and outside, the students interested, learning and monitoring and distributed local culture
- 3) the conservative and preserved; the students interested and come together with local culture activities and setting assembly or groups of local culture.
- 4) setting local culture network non-created network or organization for local culture

5. Needs and problems in local culture

- 1) the educational policy; the aims to setting local culture for educational process, to teaching local culture in kindergarten and basic education continuing,
- 2) institution; the national cultural commission must be promote and support local culture education in the school,
- 3) budgeting; supported budgeting for local wisdom to teaching students in community school and budget for cultural projects in school.

4) the teacher preparation; some school teachers didn't know about local culture and un-prepared local culture curriculum,

5) the curriculum; the school could not determine local curriculum but some subjects could integrate local culture for teaching in classroom

6) the students; students study local culture subjects less than major subjects students were exposed to new culture but didn't understand their local culture,

7) the parents; didn't transfer local culture to their children or correct as advised.